

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 „
 Helyben házból hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétéves
 évszám utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kérésre visszavásárolja
 vagy megvásárolja nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Éves árszám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, június 4.

Védekezés az uzsora ellen.

Népek milliói nyögnek az uzsora terhe alatt. Az emberiség tömegéből kiszámíthatatlan furfang és cselvetésekkel szedi áldozatait, mind nagyobb mérvet öltve az utóbbi időben.

Mintegy két évtizede, hogy az uzsorát gátló rendszabályok törvénybe iktattattak az 1883. évi XXV. t. cz.-ben nyert elintézet. De ezen uzsora-törvény jelenben már nagyrészen hatását veszített, egyoldalú. Mert ezen törvény egyedül a pénzkölcsönzéseknél előforduló magas- és rendellenes aránytalan kamatláb megállítására vonatkozik nagyrészen. Azonban mióta a fenti törvényt megalkották, a jó ég tudja hányféle alakban hálózta be a megszorult embert az uzsora.

A gazdaszövetség indítatva érezte magát ez általános súlyos közgazdasági betegséget nyilvános tárgyalás alá venni Károlyi Sándor gróffal az élén. Bár igen vékony reménységünk, hogy e fényes viták és eszmecseréknek a kellő eredménye meglenne, de másrésztől örömmel kell üdvözlöznünk azon nagy szakudásról, a helyzet pontos ismeretéről tanuskodó okos beszédekkel, melyek a tanácskozmány folyamán közéletünk kitűnő férfainak ajkairól elhangzanak.

Az uzsora éppen úgy, mint a meg-

szorult ember, mindig volt és mindig lesz. Idők folyamán azonban alakot változtat — ezerféle módon pusztít, és mindenkor kiirihatlannak bizonyult.

Az emberiség szorult helyzetével az általános szegénységgel szemben a kérdés megoldása bármilyen szigorú törvényvel is igen nehéz és nagyon bonyolult.

Nagyon nehézé teszi egyoldalról a védekezést az uzsorások szerfölötti leleményessége, a melylyel az uzsorára vonatkozó törvény szigorúságát kijátszani törekszenek, másrészt pedig az áldozatok szemérmessége, mert tapasztalati tény, hogy előforduló esetekben nagyrészt még ők keltek védelmére a szíjpolozó pióczáknak és enyhítették a le-sújtó igazságos elbánás megtorló intézkedését.

Az uzsora a pénzvágy — a vagyonszerzés — egy kielégíthetlen pénzsomjuság szenvedélye, a mely az istenileg alkotott emberben minden lelkiismeret szavát elnyomja és az állati ösztönnel bírók sorába süllyeszti le az értelemmel megáldott embert.

A kapzsiság szenvedélye minden nemesebb érzést kiöl. Az uzsorával összeharácsolt vagyon élvezőjével szemben a beteg társadalom elnéző és a vagyon tiszteleténél fogva nem tekint annak forrására soha és eléggé jellemző a közfelfogásra, hogy az uzsora fertőjéből vagyoniilag kiemelkedett emberek a pénz emberség jelszavával a tiszteletet követelők közé sorakoznak. Mert a ki a

vagyont látja, az ma nem kérdezi honnét származott és mily uton.

A gazdaszövetségben megvitattott elveket föl kell venni törvényileg úgy, mint társadalmilag, a legszigorubban üldözni, mert véleményeltérés az uzsora büntetésére lelkiismeretes embereknél nem lehet.

A közgazdasági élet ellen irányuló bűn, a melyet minden törvényesen megengedett módon irtani kell.

Az irányadók törekedjenek az általános elszegényedés megállítására, a megélhetési viszonyok könnyítésére. Ennél a tárgyánál ismét fölkerül az egészséges hitelügyek szövetkezeti uton való fejlesztése. Az uzsora tömegesebb esetei a felvidék egyes helyein fordultak elő, a hol a gazdasági termelés egyoldalú és a könnyen bekövetkező termelési veszteség a szorult embert az uzsora körmei közé taszítja. A legfigyelmesebb körültekintést igénylő igen szigorú törvény kell az uzsora megfékezésére, mert csak erről lehet szó, miután az uzsora addig meg nem szűnik, míg megszorult ember lesz.

K—y Andor.

A zichyfalvi petíció.

A zichyfalvi petíciót csak az etetés és itatás kérdésére vonták vissza, ellenben a vesztegetés tényeire a vizsgálat még tovább folyik.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

Kötelesség.

Irtá: Ulferh József.

I.

Az árverezők serege egészen megtöltötte a Hésiny, alig két szobából álló lakást.

Műértő szemekkel vizsgálták a finom kivitelű, de most már — az üzlet szempontjából is, — túlságosan kopott butorzatot s kutató pillantásaiktól nem kimélték annak tulajdonosnőjét sem, aki leült szemekkel s arcán a csálhatatlan betegség lázpirjával ült egy pam-lagon s nem látszott tudomást venni a körülte történetéről.

Pontban három órakor megjelent a három hivatalos ur. Fagyos nyugalommal köszöntik a háziasszonyt s azután megkezdik működésüket. A legfiatalabb közülök szólat meg legelőször. Harsány hangon hívja fel a ház urnőjét, hogy törleszzen valami csekély részt adósságából s

5 fele nevében azonnal visszalép az árverés megtartásától.

Az árverések hírnéi mosolyogva néznek össze. Ok már ismerik a szomorú aktusnak ezen kacagatóan banális momentumát s tisztában vannak az értékével is. A legöregebb árverezők sem emlékeznek rá, hogy valaha ezen felszólításnak eredménye lett volna.

Négy darab fényezett szekrény — becsérték 100 korona, hangzik pár percnyi szünet után a kis asztalka mögött, hová a három hivatalos ur húzódtott. Nos, 100 korona először, 100...

Néhány pillanatra megakadt az árverés. Egy elegáns ur ember, aki csak az imént jött a lakásba, lépett oda az ügyvédhez s halk hangon mondott neki pár szót. Ez nyájasan bólint fejével s azután a végrehajtó felé fordul. Nyilván ismétli az előbb ballottakat. Az árverezők kezdnek rosszat sejteni. S tényleg nemsokára erőteljes hangon adja tudtára a végrehajtó mindenkinek, hogy — az árverés nem lesz megtartva, mert ez az ur — s itt ujjával rámutat az ujonnan érkezettre, — kifizeti N. N. nének adósságát.

— Azaz négyezszáznegyvenkét korona 27 fillért, — teszi hozzá nyomatékkal a harmadik hivatalos ur, aki az árverezőkkel együtt nem igen látszik örülni ennek a hirtelen változásnak.

Az elegáns ur kissé mosolyogva olvassa le az említett összeget, amit a bizottság magához vesz s azután nyájias udvariassággal köszöntvén az exadóst s bizalmasan szorítva meg az elegáns ur kezét, eltávoznak. Nyomukban lassan szétoszolnak a csalódott üzletemberek s nemsokára kiürül a lakás.

Az elegáns ur úgy látszik csak erre várt. Most már nem mosolyog, hanem bizonyos büszke, szinte gögős komolysággal arcán, odamegy ahhoz a szegény, talpig gyászba öltözött asszonyhoz.

— Egy felvilágosítással tartozom önnek asszonyom. Kegyed bizonyára joggal kérdezheti tőlem, hogy micsoda jogcímén avatkozom ügyeibe? Erre vonatkozólag legyen szabad felemlítenem, hogy csupán a hála ösztökeit ezen tettemre. Nemrégiben, midőn még fordítva volt a helyzet s boldogult férje, a hátralekötött fél évi lakbér fejében elakarta adni ingóságai-

GLASUR

A világhírű dr. Engländer Pál-féle szobapadló-lackok előnye: rögtön szárad és szagtalan. Kapható minden színben

SZOBAPADLÓ-LACKOK!

Csordás Testvéreknél,

Telefon 249. szám.

Szt. László-tér,
 N.-Teleky-u. szegletén.
 Takarékpénztár épület.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 4.

Elnök: *Dániel* Gábor.

Bemutatja a főrendiház elnökének átiratait, melyekben értesíti, hogy az 1902. évi költségvetést, valamint a bosnyák vasutak törvényjavaslatát a főrendiház elfogadta. E határozatok szentesítés céljából ő Felsége elé terjesztettek.

Bemutatja a főrendiház elnökének átiratait, melyekben értesíti, hogy a főrendiház mely határozatokhoz járult hozzá. Bemutatja a miniszterelnök átiratait különböző ügyekben, több vármegye feliratát a Kossuth érdemeinek országos megörökítése tárgyában. (Eljenzés a szélsőbalon.)

Bemutatja a Kuria átiratát Rosenberg Gyula mandátuma ellen beadott petíció ügyében és több kisebb bejelentéseket.

A Ház a bemutatott jelentéseket és átiratokat részint tudomásul veszi, részint a különböző bizottságokhoz utalja.

Szell Kálmán: Bejelenti, hogy a *kvótabizottság* elvégezte működését. A bizottság jelentése alapján törvényjavaslatot terjeszt be. Kéri ezt a pénzügyi bizottsághoz utasítani jelentéstétel végett.

Báró Fehérváry Géza honvédelmi miniszter: Előterjeszti a népfelkelés fölfegyverzésére *ismétlő fegyverek* beszerzéséről szóló törvényjavaslatot. (Nagy zaj. Felkiáltások a szélsőbalon: Arra éppen szükség van.) Intézkedést kér kinyomatásáról és szétosztásáról.

Rákosi Viktor: Főlöszleg! Kenyeret kell szerezni a népnek!

Láng Lajos kereskedelmi miniszter: Bemutatja a Budapest—Esztergom—Füzítő és Mezővásárhely—Makó—Nagyszentmiklós h. é. vasutakról jelentését, valamint egy jelentést a szeszpar és finomítás akadálytalan folyamatának biztosítása céljából mellőzhetetlen és halaszthatatlan munkálatoknak vasárnapokon és Szent István napján végezhető és a vásár-

nap tartott vásárokon a bognármunkák kirakhatása tárgyában.

Wlassics Gyula kultuszminiszter: Be nyújtja a bpesti kir. *József-műegyetem* állandó elhelyezésére szükséges épületek létesítésére szóló törvényjavaslatot.

Favlovics Llyubomir: Megsürgeti a miniszterelnökhöz a szerb kongresszus ügyében beadott interpellációját. Az 1897. évi kongresszus, mert nem akart jogáról lemondani és ha ettől a kongresszustól is hasonlót kérnének, kijelenti, hogy jogairól most sem mondana le. (Zaj. Felkiáltások a szélsőbalon: Kinek a nevében beszél?) A szerb nép nevében mondom ezt. (Nagy zaj.)

László Mihály: Ilyen nincs Magyarországon!

Lengyel Zoltán: Csak a maga nevében beszél. Az ilyen izgató mindig egyedül van.

Szell Kálmán: Azt az interpellációt intézték hozzá, tett-e jelentést a koronának a szerb kongresszus összehívása tárgyában. Hát ő már erre megadta a választ s megmondotta, hogy igenis tett előterjesztést a koronának a kongresszusról. De a képviselő urat más cél vezette interpellációjának megsürgetésére. (Ugy van! Ugy van!) A képviselő ur talán azt akarta, hogy én kijelentéseket tegyek ebben az ügyben. En most csak azt mondhatom, hogy én a magyar érzelmi szerb nemzetiségek ügyeit szívesen viselem.

Kérem egy tekinteni mostani felszólalásomat, mint az interpellációra adott választ.

Favlovics Llyubomir: A választ nem veszi tudomásul, mert ő a kongresszus napirendjét kérdezte a miniszterelnöktől.

Szell Kálmán: Kéri válaszának tudomásul vételét.

A Ház a miniszterelnöknek választát egyhangulag tudomásul veszi.

Dalmácia visszacsatolása.

Ballagi Géza: Családi gyászom miatt nem lehettem jelen a szünet előtti ülésen, a melyen Rakovszky jónak látott engem a szokott modorral megtámadni és meglecckéztetni Dalmácia visszacsatolása kérdésében. Igaz,

vita tárgyát képezheti, hogy vajjon a viszonyok kedvezők-e Dalmácia függő kérdésének megoldására nézve.

Nessi Pál: A koronázási esküben benne van.

Ballagi: Közjogi szempontból elismerem, a visszacsatolás kívánatos lenne, de közgazdasági szempontból igen sok hátránnyal járna.

Napirend.

Szell Kálmán: Propozálja, hogy a legközelebbi ülést *kedden* tartsák meg a következő napirenddel:

Sándor község közigazgatási és országgyűlési képviselőválasztó-kerületi átkebelezéséről a belügyminiszter törvényjavaslata.

A képviselőház pénztárának az 1901. év második felére vonatkozó számadásai.

Mentelmi bizottság jelentése Horváth Gyula képviselő mentelmi jogának megsértése tárgyában.

Az 1893. évi IV. t.-cz. 14. §-ának kiegészítéséről a pénzügyminiszter törvényjavaslata.

Sopron város részére az 1896. évi XXIII. t.-cz. 5. §-a alapján engedélyezett rendkívüli házaadómentesség tárgyában a pénzügyminiszter jelentése és

az én jelentésem a konzuli illeték szabályozásáról.

Együttal jelentem, hogy a beérkezett interpellációkra is sorra válaszolni fogok úgy én, mint a kormány tagjai. Ha a Ház ehhez hozzájárul, kérem annak megállapítását.

A Ház a miniszterelnök propozíciójához hozzájárul, mely után az ülés véget ér.

A magyar delegáció ülése.

Budapest, június 4.

Elnök: *Andrássy* Gyula gróf.

A magyar delegáció folytatta a hadügyi költségvetés részletes tárgyalását.

A csapattestek általános kiadásánál

Gál József azt óhajtáná, hogy a legénység sorából azokat, akik a kellő képzettséget elcsajátítják, előbb szabadságolják.

A tételt megszavazták.

mat, ezen kellemetlen helyzetből az ön jószívűsége mentett meg. Ismerve férje kérelhetetlenségét, kegyedhez fordultam, s csakis az ön kérelme bírhatta férjét határozata megmásítására. En tehát most, midőn a véletlen szeszélye megfordította a kockát, kötelességemnek tartottam viszonzni szívességét, s ezzel leróvni régi adósságom. Sajnos, csak későn érte ültöm az árverésről, különben nem hagytam volna eny nyire fejlődni a dolgot.

— Ön örök halára akar leköteleni ennyi jóssággal, — kiáltá meghatva az özvegy s megragadta jölteveje kezét. En azonban nem tudom, hogy elfogadhatok-e ekkora áldozatot.

Az elegáns ur kissé megborzadt a hideg kéz érintésénél s azután lassan kivonta kezét az özvegyéből.

— Bocsánat asszonyom, de nem számítok semmiféle halára. Amit tettem, az *kötelességem* volt. Es most Isten önnel.

Az özvegy egyedül maradt. Kimondhatlan keserűség járta át szívét. Bármily nemesen cselekedett ez az ember vele, azért mégis érezte felsőbbtségét. S ő mégis kénytelen elfogadni kegyét legalább ideiglenesen, mert a szörnyű betegség, leveri lábáról. Hiszen ma is csak alig bír felkelni. Ván-szorogva ment ágyához s menetközben véletlenül megállt a tükörnél. Egy percze maga is megjedt kinézésétől, de a másokban majdnem feikaczagott. Tehát ez a kísérteties arc, élén a halál pirjával, ez a két kiálló arczsont s mellette két gödör az, ami ezt a fiatal embert elidegenítette tőle. Ez

tölti el olyan iszonyattal, amit sehogysem bírt leküzdeni s amit talán akaratan kívül éreztetett vele, az udvariasság csábos külsője alatt. Hiszen ez akkor nem is bűn. Ki ne tartózkodna az ilyen élő csontvázról.

Lefeküdt. Előbb azonban buzgón fohász-kodott Istenhez, hogy mihamarább jöjjön el az az idő, melyben jölteveje nemes tettét viszonzhatja. Most már nem haragudott reá, hanem az ő képével indult el talán — az örökkévalóságba.

A házmasterné legalább is így gondolta, midőn este feljövén, betegét eszméletlen állapotban találta. Első dolga volt orvosért szaladni, a ki szintén osztozni látszott a véleményben. Az ugynevezett galopp tüdőgyulladás nem igen szokott komédiázni.

Teljes tíz napig lebegett élet s halál között az asszony. A tudomány már régen felmondta a szolgálatot s a beteg egy hajszálnyira volt a lész azon fokától, mely után a teljes kihülés szokott következni, midőn a krízis megfordult. Ujabb tíz nap elegendő volt ahhoz, hogy a betegség kedvező lefolyást véve, megszűnjön. Valósággal galopp javulásnak lehetett volna nevezni.

Midőn az orvos először engedte meg a betegnek, hogy felkeljen, az özvegy a tüdőre előtt menvén el, nem állhatta meg, hogy bele ne pillantson. Mosolyogva konstátálta, hogy a gödröcskék kezdenek megtelni s a jó táplálék nem mulasztotta el hatását. Ettől az időtől kezdve még nagyobb étvágygyal evett. Látszott rajta, a haláltusa után megkedvelte az életet.

Egy hónap telt így el a lábadozásban s egészsége teljes helyreállítása után az özvegy azzal csomagolt. Jól bezárta a lakás ajtait s a kulcsot e szavakkal adta át a házmasternének:

— Vigye el ezt, jó asszony, Bártfai urnak a lakására. Ő vette meg az összes butoraimat s az övé a rendelkezési jog. Mondja meg, hogy beteg voltam, különben már előbb átadtam volna neki. Meg aztán . . . itt kissé elakadt.

— Es még mit mondjak annak az urnak, kérdé mosolyogva a házmasterné.

— Mondja meg, felelte most már bátrabban az özvegy, hogy azt a kis elnézést, amit gyakorolt velem, köszönöm addig is, amíg viszonzom valamivel.

— No ugyan ezen nincs olyan nagy hálálkodni való. Azt senkisémet teszi, hogy egy beteg kitégyen az utcára. Ambár ha akarja, hát megmondom neki. Azután vigyázzon magára drága urasszonykám.

— Vigyázzok Agnes néni, de maga se fedkezze meg én rólam. Nemsokára ugy is hirt hall felőlem.

A két asszony megölelte egymást s elváltak. A házmasterné ment megbizását teljesíteni, az özvegy pedig sietett ki a vasutra. Eppen annyi ideje maradt, hogy beugorjon egy női szakaszba s a vonat zakatolva, prűszkölve robogott ki vele az állomásból.

— Ki tudja, hogy visszahozza-e még ide? . . .

A katonai intézetek tételénél

Papp Géza aránytalanságnak tartja, hogy amíg Ausztriában 28, nálunk csak 9 ilyen intézet van. Kéri a hadügyminisztert, ha ezentul katonai intézetet akar létesíteni, forduljon magyar városhoz, melyik volna hajlandó ingyen, vagy olcsó árban épületet vagy esetleg telket átengedni. Kéri a minisztert, hogy a katonai intézetek tanítási anyagát és a felvételi vizsga anyagát hozzák összhangzásba a polgári iskolákkal.

Münnich Aurél és **Papp Géza** rövid fel-szólalásai után

Bolgár Ferencz a tovább szolgáló altisztek kérdésével foglalkozik és kifogásolja, hogy Magyarországon aránylag kevesebb továbbszolgáló altiszt van, mint Ausztriában.

Jekelfalussy altábornagy kijelenti, hogy a szolgálat érdeke kizár minden további szabadságolást. **Papp Géza** kérelme azonos azzal, mit a bizottság jelentése mond s így arra a szülő ki nem terjeszkedhetik. A bécs-újhelyi intézet felvételi vizsgálata és tanulási anyaga azonos a középiskolákéval. **Bolgárnak** azt feleli, hogy Ausztriában jobban lehet gondoskodni a kiérdemült altisztekről, mint Magyarországon, mert Ausztriában minden hivatal állami kezelésben van s így az ottani altiszt szívesebben marad szolgálatban.

Rakovszky István tiltakozik a jelentés ama része ellen, melyben az olvasható, hogy a Weisz Manfréd-féle konzervgyárat megvette a hadügyi kormány, mert a delegációt meg sem kérdezték a vételről. Ez az ország új nagy megterhelése anélkül, hogy a delegáció beleegyezett volna. A gyárat úgy szerezte meg a hadügyi kormány, hogy 1911-ig kötelezte magát, hogy a gyárban bizonyos megrendelést tesz. Majd ösmerteti a megkötött szerződést. A hadügyi kormány e monopolumának megváltására két határozati javaslatot nyújt be s kéri annak elfogadását.

Hieronymi Károly felszólalása után **Jekelfalussy** altábornagy kijelenti, hogy a hadügyi kormány takarékoságból vette meg és azért a konzervgyárat, mert szükség van rá.

Öt percz szünet.

Szünet után letárgyalták a tengerészeti költségvetést és elfogadták a zárszámadási jelentést.

UJDONSÁGOK.**Miniatúr kiadás.**

(1) Pünkösdi ünnepén a fővárosban egy fényes lovas ünnepélyt, u. n. carousselt rendeztek, melyen megjelent 6 Felsőge is, meg a magyar faj főuri és nemesi családjai közül temérdeken.

Ellenben nem volt látható az ünnepélyen egyetlen egy lipótvárosi polgártárs sem.

Mondják, hogy azért maradtak távol, mert a szereplők közt egy sem volt az ő hiveik közül. Az ünnepély azért fényesen sikerült.

Most Váradon a »Tornakör« tartott egy sikerült torna- és foot-ball versenyt. A rendezőség a bemutatandók fontosságánál fogva azt hitte, hogy a versenyt óriási számú közönség fogja végig nézni. De csalódott. Mert a tagok csekély száma, de intelligens uri közönség előtt mutatták be képességüket.

Eleinte nem, csak már úgy később tűnt fel, hogy alig lehet látni a nézőközönség közt a rezepiált polgártársak közül egy párat, pedig a napokban közölt statisztika szerint Váradon

több mint minden negyedik ember közülük való. Az egyik szereplő mindjárt meg is magyarázta ennek az okát. A verseny előtti pár nappal egy a fentemlített polgártársak közé tartozó orvos kérdezte tőle, hogy van-e a szereplők közt izraelita vallású ifjú? Sajnos, — mondta ő — nincs, úgy látszik nem szeretik az izmokat fejlesztő sportot.

Ez az erőltetett túlérzékenység származik mosolyt gerjesztett mindenkiben. A vezetőség megtett mindent, ha már a versenyzők között nem vett részt egy sem: két közülük való ügyvédet felkért a zsüri tagságra, kik közül az egyik nem jött el.

A kis ügy felett a felemlítés után különben bátran napirendre lehet térni. Csak egyet érdemes megjegyezni. Lapjaikban rövid egymásutánban mindig jelennek meg cikkek, hogy a mi társadalmunk milyen széttagolt, milyen megosztott, hogy vallás szerint csoportosul stb., de azért ők ezt egész rendes dolognak, sőt mi több, korrekt liberális felfogásnak fogják vallani.

Pedig ha alapszabályban vesszük szép az a liberálisizmus, de persze ha még ilyen eseteket is vele takarnak be, a józan és tiszta gondolkodású ember megundorodik tőle.

Félreértés kikerülése czéljából megjegyzem, hogy cikkemet nem a liberálisizmus ellen akartam írni, de hogy így került ki, annak csak a helyes következtetés és a jelenségek megfigyelése az oka.

TAJEKOZTATO

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park.) Nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* **A bibornok betegsége.** Dr. **Schlauch** Lőrincz bibornok-püspökünk 6 Eminentijának lázmentes állapotában — mint örömmel értesülünk — a javulás állandóan tart.

* **Személyi hír.** **Nagy** Ferencz, a kir. törvényszék elnöke tegnap délután a belényesi járásbíróság megvizsgálására elutazott.

* **Dr. Székely István** — dékán. Négy esztendővel ezelőtt budapesti egyetemi tanárnak nevezték ki a váradai papnövelde tudós tanárát dr. **Székely** Istvánt, kinek már akkor is országos neve volt a theologiai és filozófiai irodalomban. Azóta Budapesten és minden körben nagy elismeréssel vannak Székely ritka alapos és sokoldalú tudománya és irodalmi működése iránt. Nem régebben közöltük, hogy az **Aquinói Szt. Tamásról** nevezett bölcsélet társaság elnökének választotta meg, most pedig azt a hirt kapjuk Budapestről, hogy az egyetem hittudományi kara a jövő évre dékánjának választotta őt. Orvendünk szinte szívből az ő szép haladásának s kívánjuk önzetlenül, hogy minél magasabbra haladjon szép pályáján.

* **Alapítványi hely betöltése.** A nagyvárad i. szert. káptalan értesítette Nagyvárad városát, hogy a kezelése alatt álló Kauzler-féle alapítványi helyet **Muntyán** János elagott gör. kath. vallású nőszabónak adományozta. Eddig Beney Péter töltötte be ezen alapítványi helyet, s most azért vált meg ettől, mert nagyobb összeget örökölt.

† **Margeth Irén** — Valéria nővér. Mondják és igaz is, hogy ha gyermek hal meg, angyal lesz belőle. Nem szakad el családjától, hanem megdicsőülten is tagja marad, a család gyermekéből a család védő angyala lesz. **Valéria** nővér jól használta fel az Úr kegyelmét. O már életében angyal lelkű leánykává serdült s lelkének ezt a bámulatos tisztaságát a

keresztényi élet ideális magaslatára helyezte; fogadalommal Istennek adta. Mint az oltárra tett virág olyan volt az ő lelke a Úr kezében. Élet története rövid. Folyton haladt a lelki tökéletességben s mikor az Úr látta, hogy már készen az ő koronája — magához hívta őt, hogy igen nagy jutalmát megadja. **Valéria** nővér született 1876 nov. 9-én. Családi nevén **Margeth** Irén. Edes atyja vasuti főmérnök Kolozsvárott. A Szent Vincze leányai közé a **várad-újvárosi** zárdában lépett 1898-ban s ez idő óta bámulatos türelemmel és művészet-tel tanítgatta a finomabb női kézi munkákat. Fogadalmát már betegségében tette s ezen kinos fél év alatt, míg betegsége tartott, megmutatta, hogy nem csak a kereszt árnyékában, de a keresztben is hű az ő égi választottjához. Egyszerű ravatala az **Immaculata** intézet egyik szobájában van felállítva, honnan **pénteken délután 4 órakor** kísérik örök nyugalomra. Emléke példa marad testvérei előtt.

* **Beteg képviselő.** Mint értesülünk, **Csá-volszky** Lajos orsz. képviselő súlyos betegen fekszik budapesti lakásán.

* **A reáliskola tanulmányi utja.** Vasárnap virradóra a reáliskola felsőbb osztályaiból 52 diák és a tanári kar öt tagja indul el három napig tartó tanulmányi utra. Biharmegye három nagy ipartelepét, a **tatarosi, dernai** és **jekete-erdei** gyárakat nézték meg. A kirándulás rendezője **Gábor** Aron tanár volt, ki mind a program kidolgozásánál, mind az immogens eseteknél igazi rendezői talentumnak bizonyult. Az intézet tanári karából részt vettek a tanulmányi uton **Dr. Tóth** Mihály, **Vidovich** Béla, **Pálffy** Béla, **Gábor** Aron és **Kardován** Károly. Más rovaiban bővebben esik majd szó e kirándulásról, de itt is megjegyezzük, hogy ilyenféle kirándulások ilyen tapintatos vezetés mellett mind a tudás bővítése, mind a helyes társadalmi felfogás kialakulására igen jó hatásúak, mert itt alaposan, szemléltetve, szak magyarázat mellett figyel meg mindent a diák, másrészt látja a munkás osztály nagy fáradtságát, sőt veszélyes foglalkozását és megtanulja szeretni ezt a társadalmi osztályt — becsülni az ipari pályákat. Erre a tapasztalatra pedig igen nagy szükség van most, mikor a szellemi proletariátus oly ijjesztően nagy. Tegnap tértek haza a kirándulók tanulmányi utjokról, felüdülve, tapasztalva, új munka kedvre hangolva.

* **Zichy Jenő Mirkó trónörökös** esküvőjén. A montenegrói fejedelem **Zichy** Jenő grófot meghívta fia **Mirkó** trónörökös július 12-iki esküvőjére. **Zichy** Jenő fényes magyar szolgakísérettel az esküvőn részt vesz.

* **Megégett a boltjában.** Grünbaum Márkus sátoralja-újhelyi kossuth-utcza nagy fűszerüzletében tegnap hajnalban tűz ütött ki. Grünbaum fél 5 órakor észrevette a tüzet és az üvegajtón át, a mely lakását az üzlettel elválasztja, berohant az üzletbe, hogy készpénzt és üzleti könyveit megmentse és a belülről keresztvasakkal elzárt boltajtót kinyissa. Hasztalan erőlködött, a boltajtót nem sikerült kinyitnia. Az utcáról csákányokkal igyekeztek az emberek az ajtót feltörni, de lehetetlen volt. Azalatt benn az üzletben egyre terjedt a tűz és a bolt annyira megtelt füsttel, hogy Grünbaum, a ki a város egyik legtörekvőbb és legtiszteltebb kereskedője volt, megfúlt és összeégett. Holttestét a boltajtó előtt találták guggoló helyzetben. Az üzlet teljesen leégett. A kár 20.000 korona. A szerencsétlenül járt kereskedő felesége és egyetlen fia iránt varossszerte nagy részvét nyilvánul.

* **Pável püspök temetése.** A nagyváradi gör. kath. egyházmegye feledhetlen emlékü főpásztorának: *Pável* Mihály püspöknek földi porhüvelyét még hétfőn átszállították a fürdőből Falu-Szlatinára, ahol a templomban helyezték ravatalra. A jótékony főpap teljes püspöki díszben, fején a főpásztori koronával, légmentesen elzárt fekete masszív érczkoporsóban nyugszik. Körülötte gyertyák égtek s a koporsó lábánál az összegyűlt papság felváltva imádkozik. Az átszállítást a máramrosszigeti temetkezési intézet eszközölte, hat lovas gyász kocsin. A temetésre odaérkezett *Mihályi* érsek, *Hosszu* és *Bunea* pápai praelatusok és több pap kíséretében; ugyancsak még kedden megérkeztek, *Szabó* János szamosújvári és dr. *Radu* Demeter lugosi püspökök, kíséretükkel; a belényesi gymnasium tanári karából tíz tag, a környék előkelősége és a lakosság óriási számban. A temetés — mint tudósítónk távirja — tegnap, szerdán délelőtt impozáns egyházi gyászpompával ment végbe. Ezekre tehető a megjelentek száma, köztük a magyarországi gör. kath. egyház főpapjai, majdnem teljes számban. A szertartás az engesztelő gyászmisével vette kezdetét, a mely után beszélték az elhunyt egyházfőjedelmet. Ugy a szent misét, mint a temetési szertartást *Mihályi* érsek végezte, *Szabó* János és *Radu* Demeter püspökök, dr. *Laurán* Ágoston, *Hosszu* és *Bunea* pápai praelatusok, *Nyes* Mózes kanonok és még mintegy negyven alsóbb pap segédlete mellett. Bihar megye képviselőjében *Szunyogh* Péter alispán, *Papp* János főjegyző és *Varró* Domokos kir. főmérnök; Nagyvárad város képviselőjében pedig *Bordé* Ferencz főjegyző és *Komlóssy* József tanácsnok voltak jelen a temetésen. Máramaros megyét b. *Roszner* Ervin főispán, az alispán és több főtisztviselő képviselték. Megható volt a földnépe ezreinek fájdalma, a mely jótévedőnek koporsójánál megnyilatkozott. A váratlanul elhunyt főpap hült tetemeit az általa építtetett családi sírboltban helyezték nyugalomra. — A temetés idejében a nagyváradi g. kath. székesegyházban *Kövér* Tivadar nagyprépost pontifikálta a nagy gyászmisé, a káptalan itthon levő tagjai és az alsóbb papság segédletével. A gyászmisé jelen voltak *Vinkler* József vál. püspök, *Fetser* Antal, *Grócz* Béla r. kath. kanonokok, a r. kath. papnövelde tanári kara és a növendékpapok. — Tegnap még mindig érkeztek a részvétlíviratok a püspöki titkári hivatalhoz. A többek között táviratban fejezte ki részvétét *Popea* Miklós karánsebesi gör. kelet. püspök, a megboldogult iskola-társára továbbá báró *Gerliczy* Ferencz nagybirtokos, az aradi gör. keleti konzisztorium, a naszói tanári kar és még számosan.

* **Béla király névtelen jegyzője** szobrát az eddigi szándék szerint a királyi várak krisztinavárosi szárnyépülete előtt, az Attilakörút és a Palota-ut közötti téren akarták felállítani. Széll Kálmán miniszterelnök tegnap leirt Halmos János polgármesterhez, hogy a szobrot újabb elhatározás szerint a városligeti volt Széchenyi-szigeten, az ott épülő történelmi emlékek által képezett téren akarják elhelyezni. A miniszterelnök kéri az említett terület sürgős átengedését, hogy ő felségének az elhelyezés iránt előterjesztést tehessen.

* **Későn jött miniszteri leirat.** A belügyminiszteriumból most olyan leirat érkezett Nagyvárad városához, amely már idejét multá. A május havi közgyűlésen kimondotta a törvényhatóság, hogy a közvilágítás kérdését nem komplikálja a villamos vasut ügyével, hanem attól függetlenül oldja meg. A belügyminiszter most megsemmisíté a közgyűlés határozatát s újból ajánlja, hogy a két kérdés egyesítését fontolja meg a város. Fejtegeti azt az előnyt,

amely a városra hármlik az által, ha a város a közvilágítás és a villamos vasut ellátására egy közös villanyfejlesztő telepet létesít. A biztosíték letételére pedig a közuti vasut nem kötelezhető. — A miniszter ezen határozata azonban már tárgyaltan, mert Nagyvárad város törvényhatósága legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén másként határozott a világítási kérdésben s a közuti vasutal is megegyezésre jött — Kapcsolatosan megemlítjük, hogy dr. *Rosenthal* Mór ügyvéd meglebbeszté a törvényhatóság azon határozatát, hogy a város világítására szolgáló villamos telep és felszerelés kiépítését a Gancz-czégre bízta. Azt kifogásolja a felebbező, hogy nem hirdettek új nyílt pályázatot. Azt hisszük, hogy kár volt azért a 4 korona bélyegért, amit a felebbezésre ragasztott a felebbező.

* **Vámszedési jog.** A kereskedelmi miniszter Gáborján községnek ideiglenes engedélyt adott, hogy a Berettyó-hidon a vámszedést gyakorolja, addig, míg erre vonatkozólag a szabályrendelet elkészül.

* **Számonkérőszék a városnál.** Tegnap vette kezdetét dr. *Beöthy* László főispán vezetésével a számonkérőszék, melyet minden évben szoktak tartani a városházán. Kíséretében voltak a törvényhatóság részéről *Hlatky* Endre ügyvéd, *Darvassy* Lajos tanácsos, továbbá *Reindl* főispáni titkár. Első sorban a rendőrség vizsgálatát kezdte meg. Megtekintette az előadók kiosztási könyveit, megvizsgálta a bünygyi osztály ügyvezetését. Eddig a bizottság mindent rendben talált. A számonkérést csak holnap folytatják, mivel ma közigazgatási bizottsági ülés van.

* **Debreczen az önálló vámterületért.** Nagyvárad városa a képviselőházhoz intézett feliratát az összes törvényhatóságokhoz megküldte pártolás végett. Debreczen város jogügyi bizottsága tegnapelőtt tartott ülésében tárgyalta az átiratot. Erre vonatkozólag egy egyik debreczeni lap a gyűlés lefolyását tárgyaló cikkében a következőket írja:

Következett Nagyvárad város átirata az önálló vámterületre vonatkozólag. Feliratot intéznek ugyanis a képviselőházhoz, az önálló vámterület mellett és pártolás végett küldte meg Nagyvárad Debreczen városához. A bizottság azonban hamar átesett a dologra, amennyiben, mikor *Vécsey* Imre elnök kijelentette, hogy »következik az önálló vámterület«, egyszerre hangzott fel minden oldalról:

— Pártoljuk! Pártoljuk!

Varga Károly jegyző, ennél fogva félretette az aktát és folytatták a tárgyszorozatot.

* **A kövezési szabályrendelet.** Nagyvárad város az utóbbi évtizedben nagyon sokat fejlődött, de az utcák ma is olyan elhagyatott állapotban vannak, mint azelőtt. A tanács a járdák egész összegét a háztulajdonosoktól akarta beszédni, bizonyos évi törlesztéssel, a törvényhatóság azonban ezt leszávalta. Az ekként elkészített szabályrendeletben az a legnagyobb újítás, hogy jövőben bármely anyagból készült járda költségének egyharmadát a háztulajdonos viseli. A belügyminiszter most visszaküldte pótlás czéljából a szabályrendeletet. Mindjárt a címet a következőkben szabja meg »Szabályrendelet a kocsis és gyalogutak burkolásáról.« Leglényegesebb módosítást a 12. §-on kíván. Az eredeti szerint ugyanis ha a ház más tulajdonába megy át, — a birói árverést kivéve — a fennálló járda költséget az új tulajdonos köteles fizetni, e helyett a miniszter azt teszi a szabályzatba, »hogy ha telekkönyvileg be van kebelezve a zálogjog.« A

miniszter ezen intézkedése folytán a város utcáinak kövezése ismét késik.

* **Névmagyarosítás.** A magyar királyi belügyminiszterium kiskoru *Katz* László berettyóújfalui illetőségű lakos családi nevének *Kovács*-ra és *Lévy* Albert nagyszalontai illetőségű lakos családi nevének *Lakatos*-ra kéri átváltoztatását engedélyezte.

* **A 400 000 koronás kölcsön.** Nagyvárad város tanácsának számítását nagyon megzavarta a Bazár-szoros kibővítése és a színház építése folytán eszközölt kisajátításokra vonatkozó kuriai döntés, amely jóval nagyobb összegben állapította meg a Mayr- és Weiszlovits-házak kisajátítási árát. Ezáltal az ör-utcai iskolára és a városháza építésére felvett összegek csokolltak. Nagyvárad város tanácsának javaslatára a hiány pótlására 400 000 korona folyószámla kölcsön felvételét határozta el a város közgyűlése. Ugy az ör-utcai iskolát, mint a városházát már építik s a munkálatokkal igen előre haladtak. A belügyminiszter a 400 000 korona kölcsön felvételét jóváhagyta, leiratában azonban helyteleníti, hogy a fedezet biztosítása nélkül hozzáfogtak az építkezéshez s kijelenti, hogy jövőre nézve hasonló eljárásért anyagilag is felelőssé teszi a tanács tagjait.

* **Aki a szemével megfogja a tolvajt.** A napokban esett meg a nagyváradi vasuti állomáson a következő, eléggé humoros történet. Egyik nagyváradi iparos utazott Kolozsvár felé. Meglehető korán menván ki az állomásra, sétálgatót a perronon. A mint egyszer megakarja nézni az óráját, arra a kellemetlen meglepetésre jött, hogy az órája a lánczeczal együtt eltűnt. Mindjárt a vasutnál bejelent a dolgot a rendőrségnek, hol azt a lakonikus választ nyerte, »Honnan tudjuk mi azt, hogy ki volt. Majd megindítjuk a nyomozatot.« Ő pedig gondolt egyet. Ha ti nem tudjátok megfogni a tolvajt, majd megfogom én. Az állomáson lézengő gyanus alakokat jól szemügyre vette, különösen pedig egyet, a kiből legjobban ki lehetett nézni az eltulajdonítási szándékot. Oda fordul az illetőhöz, jól a szemébe néz s fülebe súgja: »Eltárs ur, nem látta az órámat?« Az ipse mosolygott s kihuzta zsebéből a keresett órát. Mikor aztán valaki kérdezte az illető urat, a ki az óráját ily ötletes módon kerítette vissza, hogy miért nem jelentette fel a tolvajt, így felelt: Fogjon a rendőrség magának tolvajt, én ugyan nem fogok nekik.

* **Hegymolás.** Máramarosvármegye taraczközi járásában május 29-éről 30-ára virradó éjszaka a *Németmokra* és *Oroszmokra* községek közt lévő, tölgyerdővel koszorúzott sziklahegyet a hat heti esőzés megbontotta, minek következtében a hegy 40 holdnyi területen leszakadt és eltemette a Mokránka folyó medrét. A víz a hegymolás mögött mint valami vízfőgőben mindaddig nőtt, míg óriási erejével el nem mozdította az akadályt és azután a sárrá olvadt hegytörzsz egy részével elöntötte a két Mokra községet. Mikor a 40 holdnyi sziklás-földes erdőszakadék leomlott, a két faluban oly erős légnomást éreztek, hogy a legtöbb ház ablaka bezuzódott. Óriási veszély fenyegette nemcsak Német- és Oroszmokra községeket, hanem a Taracz folyó egész vidékét is több száz holdnyi területén. Bakó István főmérnök a vármegyei hatóságok utasítására a járási főszolgabíróval azonnal a helyszínére utazott. Itt konstatálták, hogy a Mokránka folyó kiszorítván medréből, másfelé özönlött egyenesen neki a községeknek, ahol a csokoládé szín folyó minden sárral vont be. Az akadályt roppant nehéz eltávolítani, még ha ezer és ezerember érkezik is segítségre, mert a 40 holdnyi leomlott erdőterület, az átázott föld és sziklaréteg csaknem híg állapotba jutott, úgy hogy az emberek de-

régig belesüppednek a dolgozásnál. A szegény lakosok mindenüket elvesztették, a mit termeltek és házaik is beomlással fenyegetnek. A vármegye már eddig több mint 20,000 koronát utalványozott a további veszedelem elhárítására. Mint újabb hírek e hó-árról jelentik, a sziklahegy mindkét felől újabb csuszamlással fenyeget.

x Tulhalmozott raktár miatt az összes nyári battist ingek, rendkívül leszállított áron kaphatók

Róth M. Utóda

kalap és uri divat üzletében. Férfikelenyék méret szerint gyorsan készíthetők.

TANUGY.

Érettségi a reáliskolában. A szóbeli érettségi vizsgálat folyó 2., 3. és 4-én tartatott meg a helybeli állami főreáliskolában, *Natafalussy* Kornél tankerületi főigazgató elnöklete alatt, ki az alatt irt eredményt lelkesítő szavak kíséretében hirdette ki tegnap délután.

Jefesen érett 2: Balogh Pál és Singer Zoltán; jól érett 3: Bhari Endre, Ney Andor és Rosenfeld Árpád; érett 11: Bonác János, Fehér Dezső, Gottlieb Géza, Hegedüs Nándor, Kálmánchelyi Lajos, Kenéz Andor, Ritter Dezső, Rosinger Sándor, Schosser Gusztáv, Schwarztz Géza és Weinberger Izsák. Javító vizsgálatra utasított 5, egy évre visszavett 7.

IRODALOM.

Egyháztörténelmi emlékek a magyarországi hitújítás korából. Szerkesztették *Bunyitay Vincze*, *Rapaics* Rajmund és *Karácsonyi* János. Első kötet: 1520—1529. Budapest, a Szent István-Társulat kiadása, 1902. Ára 20 korona.

A magyarországi hitújítás történelmében még mindig sötétben tapogatózunk. Bármily érdekes és közmívelődésünkre, irodalmunkra, sőt egész történelmi fejlődésünkre nézve bármily fontos is volt ez a korszak, még eddig mindig rejtve voltak a források, melyekből a korszak igaz képe összeállítható lett volna.

Mi maradt tehát nekünk? Maradtak a jó részét elfogult protestáns történetíróktól összeállított könyvek, melyekből akárhány katolikus olvasó is a legferdebb tanokat fogadta el és hirdette, szemben a világos valósággal.

Nagy szükség volt végre valahára napfényre hozni a magyar hitújítás korának történelmi okmányait, hadd lássuk hát, mennyi az igaz a sok dicsékvésből?

Úszintén megvallva, ezt a vállalkozást első sorban valamely protestáns irodalmi társulattól vártuk volna. Hiszen az ő felekezetük születéséről volt szó, nekik kellett volna első sorban összeállítani e születésnek okirati emlékeit. Miért, miért nem, ez a vállalkozás protestáns részről elmaradt s a magyarországi hitújítás kora talán mindvégig homályban marad vala, ha nem vállalkozik az emlékek kiadására Magyarországi egyik legelső irodalmi társulata, a Szent István-Társulat.

Ez a hazafias és vallásos missziót teljesítő kiváló egyesület fogott neki a nagy munkának. Képzettebb, pártatlanabb helyről meg sem indulhatott volna a vállalat. A reformáció kora ugyanis az a korszak, melyet a legvakmerőbben meg szoktak hamisítani, olyan kezébe kellett tehát letenni az emlékek összegyűjtését, a melyek elfogulatlansága kétségen felül áll.

Ilyeneket sikerült találnia a Szent István-Társulatnak, mikor a nagy okmánytár szerkesztését *Bunyitay Vincze*, *Rapaics* Rajmund és *Karácsonyi* János kezére bizta. Mind a hárman kiváló oszlopai a magyar tudományosságának és a mi bennünket, nagyváradiakat

igaz büszkeséggel tölthet el: ketten közülök a nagyváradi l. sz. egyházmegye kiváló tagjai.

Evek hosszú sora alatt a három férfiú mintegy hat kötetre való anyagot szedett össze a különféle levéltárakból: *Bunyitay Vincze* Budapesten, a bécsi titkos levéltárban s az ország keleti és éjszaki levéltáraiban, *Rapaics* a már kiadott gyűjteményekben, *Karácsonyi* János (előtte pedig egy darabig *Timon* Akos egyetemi tanár) a bányavárosok és a nyugati részek levéltáraiban kutatott és pedig egyelőre csak az 1520—1570. évekre terjedő anyag után.

Ez 50 évről hatalmas okirati anyagot szedtek össze tudósaink s annak első közlését veszi az olvasó a most megjelent, 1520—1529-ig terjedő kötetben.

Már ebből a kötetből is kiviláglik egy nagy tanulság: az, hogy a hitújítás egyáltalán nem terjedt olyan gyorsan és nagy mértékben, mint a hogy történelmi kézikönyveink eddig mesélték. A XVI. század huszas éveiben egyáltalán szó sincs még komolyan vehető hitújításról. Forognak az elmék, itt-ott felbukkan az új tévtanok egy-egy hirdetője, de aztán le is tűnik. Az, hogy már akkor egész községek áttértek volna Luther tanára, egyszerű mesének bizonyul. Még maguk az új prédikátorok sem hirdették az elszakadást.

Ez már egy becses tanulság, mely rögtön más világot vet történelmünk néhány véres lapjára; mondanunk sem kell, hogy ez a világosság nem tisztán vallási jellegű, hanem van a köztölt emlékekben egyéb megbecsülhetetlen korfeszítő anyag is.

Az első kötet átoivása után az a meggyőződésünk, hogy a magyar hitújítás történelmének megírása még csak ezután fog következni, majd ha ez emlékgyűjtemény legutolsó kötetje is megjelenik.

Epp azért igazi tudományos eseményként üdvözöljük a hatalmas vállalat első kötetjét s üdvözöljük a tudós gyűjtőket is, kik e nagy munkájukkal a hazai történetírás körüli feledhetetlen érdemeket szereztek maguknak, dicsőséget a katolikus tudományosságának.

A Szigligeti-Társaság drámapályázata. A *Szigligeti-Társaság* pályázatot hirdet egy egész színházi estét betöltő középfajú színműre, melynek tárgya a magyar történelmi múltból, vagy a magyar társadalmi életből van merítve. Pályadíj 800 (nyolczszáz) korona; pályázati határidő: az 1902-ik év október 31-ike. A pályaművek idegen kézzel, tisztán és olvashatóan írva, jelíggel ellátva jelíggel zárt borítékban, a szerző nevét tartalmazó levél kíséretében, a mondott határnápig a »Szigligeti-Társaság elnökéhez Nagyváradon« címmezve küldendő be. A pályázatban minden magyar író részt vehet; a pályadíj csak abszolút irodalmi becsü műnek fog kiadotni. A pályanyertes mű a szerző tulajdona marad, a ki azonban köteles leendő azt a nagyváradi Szigligeti-színháznak első előadásra díjtalanul átengedni, illetve a művet legelsőbben ott előadni. A Szigligeti-Társaság Nagyváradon, 1902-ik évi június hó 3-án tartott választmányi ülése határozatából. *Rádl* Odön elnök, *Bodor* Károly titkár.

Magyar Remekírók. A *Franklin-féle Magyar Remekírók* az által válnak igazán nemzeti művé, hogy *kizárólag* magyar klasszikusokat tartalmaznak. Azt a szép tervet, hogy az összes magyar remekírókat egy nagyszabású gyűjteménybe egyesítse, csak a Franklin-Társulat vihette keresztül, mivel ez a társulat szerezte meg kizárólagos tulajdonjogát azon remekírók műveinek is, melyeknek kiadási joga törvény szerint még fel nem szabadult. Tehát csakis a *Franklin-féle Magyar Remekírók* gyűjteményében találhatók fel az összes magyar klasszikusok; Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor Gergely, Garay János, Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vajda János és Vörösmarty Mihály műveit más kiadó nem bocsájthatja közre — ezek nélkül pedig a magyar remekírók összkidítása

el sem képzelhető. A *Magyar Remekírók* 3 koronás havi részletfizetés mellett megrendelhetők lapunk kiadóhivatala útján; e végből jelen számunkban foglalt hirdetés rendelőlapja kivágandó és aláírva beküldendő.

Igazságszolgáltatás.

Az Andrassy-szobor a bíróság előtt.

Zsufolt teremben tárgyalták tegnap a budapesti büntetőjárásbíróságnál az Andrassy-szobor körül támadt rágalmozási pöröket. Előbb tudvalevőleg csak *Zala György* szobrászművész titkára, *Kerényi* János jelentette fel a Beschner-féle ércöntőgyár volt igazgatóját, *Titteldorf* Aladárt. Ez ugyanis írásos panaszszal fordult a miniszterelnökséghez, előadta, hogy az Andrassy-szobor öntését a gyár előbb 43.500 forintra emelte fel ajánlatát. Az áremelés pedig azért történt, hogy a különbözet nagyrészt *Zala* kapja s jusson abból 5000 forint a Közmunkatanács egy tagjának, valamint 1000 forint *Kerényinek* is.

Titteldorf — a feljelentés szerint — mind ezt *Kerényitől* hallotta volna, akkor, a mikor még ő volt a berlini Beschner-gyár budapesti igazgatója. *Kerényi* panaszát a minap már tárgyalták, de elhalasztották, mert időközben *Zala György* is panaszosként lépett fel. A művész két rágalmozást kért konstatálni. Egyet a miniszterelnökséghez intézett beadvány miatt, a másikat pedig azért, mivel *Titteldorf* megismételte vádjait *Ligeti Miklós*, *Jankovich Gyula* és *Radnay Gyula* szobrászok előtt is.

Zala a feljelentésében előadja, hogy a vád egyéni becsületét támadja alaptalanul. Neki semmi befolyása nem volt arra, hogy ki kapja a szobor öntését, mert ez tisztán a végrehajtóbizottságtól függött, melynek báró *Podmaniczky* az elnöke. A vád tehát merő koholmány. Tegnap együttesen tárgyalta dr. *Székács* Aladár bíró *Zala* és *Kerényi* panaszait. *Zala György* dr. *Steiner Béla* ügyvéd kíséretében jelent meg, *Kerényit* dr. *Friedmann* képviselte, *Titteldorf*-nak dr. *Pollák Illés* a védője. A művészvilág sorából sokan hallgatták a tárgyalást, melyet a bíró 10 órakor nyitott meg s a melyre már említett művészekon kívül beidéztek még tanúként: *Róna Józsefet*, *Tóth Istvánt*, *Telts Edét* és *Hauszmann Istvánt*.

A bíró kihallgatja *Titteldorfot*, *Kerényi* pótpanaszára és *Zala György* két rágalmozási vádjára.

Titteldorf: Tagadom, hogy én azt állítottam, hogy a közmunkatanács egy tagja meg lett vesztegetve. Ezért felesleges az erre vonatkozó tanúk kihallgatása. En *Zala* urnál jártam, hogy pártolja a 43.000 forintos költségvetést s ő ezt megígérte . . .

Zala: Nem igaz.

— Nyolcz nap mulva beszéltem a titkárával, *Kerényivel* a New Yorkban. Es ekkor diszkreczió mellett a következőket mondotta: »Az államnak van elég pénze«, adjunk be hát egy magasabb ajánlatot s a differenciát adjuk *Zala* urnak, hozzátette, hogy nem kell készpénz, az elszámolható lesz.

Székács bíró: Ennyi volt?

— Mondta még *Kerényi*, hogy a közmunkatanács egy tagja is kap, nehogy más kapja a munkát, 5000 forintot, meg ő is 1000 forintot.

— Miért mesélte aztán el a dolgot a szobrászoknak?

— Mert *Zala* ur azt híresztelte, hogy engem agyonlő.

— Mikor tett feljelentést a miniszternél?

— 1902. februárjában.

— Es mikor szolt a szobrászoknak?

— Utóbb.

A bíró felhívására most **Kerényi** vakmerő hazugságnak bélyegzi Titteldorf állításait s utána **Zala** György szól a dologhoz. Alig tudja — ugymond — indulatát fékezni. Itt nem provizióról, hanem egy egész élet becsületéről van szó.

— Engem — kiált Zala módfelett indulatosan — ne akarjanak valami provizió-kérdésben agyonütni.

A művész annyira elérzékenyül, hogy szólani se tud, szinte zokog.

A bíró: Kérem nyugodtan lenni s egy kis pihenő után méltóztatassék folytatni.

Zala: Nos, megkönyékezték titkáromat, de ne támadják az én becsületemet is, mert engem mindenkor csak a művészi ambíció vezetett.

A bíró: Tessék lecsillapulni!

Zala (még izgatottabban): Nekem nem provizió kell, én ehhez az ügghöz az életemet kötöttem!

Ezután dr. **Steiner** Béla, Zala ügyvédje bemutatja a szobor-ügyre vonatkozó aktákat, maga a művész pedig ismertette az egész szoborhistoriát s így fejezi be:

— Itt engem egy laikus vádol és — boszúból vádol, a miért elcsapták.

A tárgyalás tart.

Takács Zoltán bankói.

Harmadik napja tárgyalta tegnap a budapesti kir. ítélőtábla Takács Zoltán és czinkosainak bankóhamisítási bűnpörét. A garmadára merő iratok ismertetése tegnap lett befejezve.

Dr. **Eller** Dezső kir. ügyész terjesztette elő vádbeszédét, összefoglalva röviden felebbesének indokait.

Különösen **Takács** Zoltán büntetésének súlyosbítását kéri, mert ő volt a lelke az egész pénzhamisító bandának, ugyisintén **Bálint** Ferenc és **Vay** Lajos büntetését is kevesli. A többiekre is méltányosabb — részint enyhébb, részint súlyosabb — büntetés kiszabását kéri.

Szünet után dr. **Vaisz** Sándor, Takács védője fogott bele védőbeszédébe, melynek sarkcélja az, hogy Takács Zoltán a hamis bankókat nem forgalombahozatal céljából készítette, tehát a reá alkalmazott törvényszakas meg nem állhat. A hamis bankókészítésnek csak bizalomgerjesztés volt a célja.

Utána **Parall** Ferenc dr., **Oravetz** védője szólalt fel.

A tárgyalást ma folytatják.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Csütörtök: A parasztbecsület (Wernier Róza felléptével.)

Péntek: Piros bugyelláris. (Blaha Lujza felléptével.)

Szombat: Kurucz fufang (Blaha Lujza felléptével.)

Vasárnap: Téli. (Blaha Lujza felléptével.)

Wernier Róza. Wernier Róza, a Szigligeti-színház ma este bemutatkozó vendégművésznője már tegnap Nagyváradra érkezett a résztvevő **Parasztbecsület** próbáján. A próbák még erősebbé tették azt a reményt, hogy **Wernier** Rozában igazán értékes énekművésznő lesz alkalma megismerni a nagyváradi közönségnek. A vendégművésznő **Santuzzát** éneklő **Mascagni** hatalmas operájában s az operát **Andreánszky** kitűnő vigjátéka, a **Katonásan** előzi meg.

Blaha Lujza Nagyváradon. A magyar színészet legnagyobb asszonya jön le Nagyváradra holnap. **Somogyi** Károly szinigazgatónak sikerült három vendégjátékra megszereznie **Blaha** Lujzát. A legnagyobb magyar művésznő holnap, pénteken kezdi meg vendégjátékait. Fényes szerepei közül a neki legkedvesebb háromjátása el. Pénteken a **Piros bugyelláris**, szombaton a **Kurucz fufang** s vasárnap **Téli** darabokban játszik. Jegyeket melyeket mérsékelten emelnek, ma délután három órától lehet váltani a színházi pénztáránál. **Blaha** Lujza asszony már ma Nagyváradra érkezik. Fogadtatást ünnepiesnek tervezik s író és művész körökben az a terv is fölmerült, hogy a legnagyobb színházi asszony tiszteletére nagyszabású bankettet rendezzenek.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 244.

Pótbérlet 40.

Ma, csütörtökön, 1902 június 5-én

KATONÁSAN.

Vigjáték.

Ezt követi:

Parasztbecsület.

Opera.

SZEMELYEK:

Lucia, fogadósné — — — Székely Anna
Turiddu, fia — — — Perényi József
Alfio, fuvaros — — — Pintér Imre
Lóla, felesége — — — T. Pogány J.
Santuzza, porleány — — — **Wernier Róza**

HELYARAK: Nagypáholy 7 kr., földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Tálalászék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. e. 3-tól 5-ig. Esti pénztárayitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Kezdeté 7 és fél órakor, vége 10 órakor.

Holnap pénteken, június 6-án

Piros bugyelláris.

Népszínmű.

TAVIRATOK.

A hármasszövetség.

Róma, június 4. Jól értesült körökben beszélnek, hogy a szövetséges szerződéseket Németország, Olaszország és »Ausztria« között a legközelebbi napokban Rómában fogják aláírni. A két jegyzőkönyvet június 1-én adták át Viktor Emánuel királynak, a ki magának fenntartotta az utolsó olvasást és a hét végére választ ígért. A szövetséget hat évre, vagyis az 1898. év végéig tervezik. A szerződéseket Zanardelli, Prinetti, gróf Wedel és báró Pasetti fogják aláírni. (M. T. I.)

Utazó főhercegek.

Bécs, június 4. Frigyes főherceg tegnap este Hegyeshalomra utazott. Erzsébet főhercegnő gyermekeivel, Mária Anna és Mária Henriette főhercegnőkkel, továbbá Albrecht főherceggel tegnap este fürdőzés végett Karlsbadba utazott. (M. T. I.)

Menyegző elől a halálba.

Budapest, június 4. (Saj. tud. táv.) **Frey** Kálmán előkelő fűszerkereskedő leánya a Mariska, kinek pár nap múlva lett volna a menyegzője, ma délben az egész család jelenlétében sósavat ivott. A súlyos belső sérüléseket szenvedett menyasszonyt, a gyorsan érkezett orvosi segítség nem tudta már visszaadni az életnek. Völegénye karjai között iszonyu kínok között meghalt. Tettének oka ismeretlen.

A perzsa sah Karlsbadban.

Karlsbad, jun. 4. A perzsa sah ma reggel 8 órakor ideérkezett. (M. T. I.)

Vereenigingi búrok a béke ellen.

London, június 4. A Times jelenti Pretóriából e hó 1-éről: A vereenigingi búrok között az angol kormány végleges feltételei élénk vitára adtak okot. Noha a szónokok legnagyobb része hevesen kikelt a békefeltételek elfogadása ellen, az elfogadás mégis majdnem egyhangulag történt. (M. T. I.)

Az angol király és a búr békekötés.

London, június 4. Edvárd király vasárnap éjjel a következő táviratot intézte Milnerhez:

Rendkívül örülök a búr haderők meghódításáról szóló hírek és a legmelegebben gratulálok önnek ahhoz az ügyességhez, a melylyel a tárgyalásokat vezette.

Kitchenerhez a következő táviratot intézte a király:

Leghensőbb szerencsekívánataimat az ellenségeskedés beszüntetéséhez A parancsnoksága alatt álló vitéz csapataimnak is legmelegebben gratulálok ahhoz, hogy ezt a hosszú, nehéz hadjáratot oly dicsőséges, sikeres befejezésre juttatták.

Milner és Kitchener táviratilag mondtak köszönetet a királynak.

Összejövetel Krügernél.

Utrecht, június 3. A Krüger elnök lakásán tartott összejövetel után a Pays-Bas-szállóban tanácskozás volt amelyben Wolmarans, Wessels, Leyds, De Bruyn, Grobler és Boeschoten búr meghízottak vettek részt. A búr megbízottak megtagadnak minden felvilágosítást. Wessels és Wolmarans este Hágába utaztak. (M. T. I.)

Merénylet a nizzai orosz konzul ellen.

Nizza, június 4. A z idevaló orosz konzult egy orosz abattvaló, a kinek valamilyen kérést nem intézték el kedvezően, revolverrel megtámadta és kezén kissé megsebesítette. A merénylőt letartóztatták. (M. T. I.)

NYILTTER.

Kerthelyiség megnyitás.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség tudomására hozni, hogy

a „Bazár“ vendéglő kerthelyiségét,

melyet a legmagasabb igényeknek megfelelően rendeztünk be,

ma, folyó hó 5-én

a 37-ik gyalogezred zenekara közreműködésével ünnepélyesen megnyitjuk.

A tisztelt közönség szíves látogatását kérve,

tisztelettel

203. **Szauer és Dolgos.**

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Írta: Sienkiewicz Henrik.

12.

III.

Néhány nap múlva vidáman haladt Skrzepuski Lubnie felé. A keltak a Dnyeperen, s a széles pusztai úton Zuki, Semi-Mogila és Chorol irányában lovagolt kíséretével. Ezen az úton Lubnieből Kievbe a sivatagon kellett keresztülvergődni Tsechriába a vizen kerülni. A Dnyepernek ez a vidéke csak nem régeből is sivar pusztaság volt, szinte egészen lakatlan, s csak a tatárosordák és a saporogiai gyűlevész népek barangoltak rajta. A Sula partjain sűrű erdőségek állottak, amelyeknek földjét nem tapodta még emberi láb, s a Dnyeper mellékfolyóinak mentén a gyakori kiöntésektől mocsarak keletkeztek, amelyeknek egy részét sűrű nádas és víz bozót fűdte. Ragadozó vadállatok tanyáztak itt, s az erdőkben is sok volt a medve, a farkas és a vaddisznó, a hiuzok, az őzök és a szarvasok csapatosan jártak. A mocsaras helyeken csak úgy hemzsegték a hódok s azt beszélték, hogy vannak közöttük olyan öregek is, amelyeknek megőszült a szőre. A magasra nőtt dudrában és fűben gazdálkodó csatangoltak a vadlovak, gubanczos a sörényük és piros a szemük. Csodálatos darab föld volt, félig öntudatlanul szunnyadó, félig már meghódolt az embereknek. A vizekben nyüzsgött a sok hal. Mindenfelé elhamvadt házak romjai állottak s Lubnie és Chorol is ilyen romok helyén épült. Mint temetőben az elárvult sírköveket: ezeket is lassan benőtte a fű. A nép hite szerint itt is kísértettek éjfélenként az árnyak, s öreg saporogiaiak a tüzek barátságos és bátoros fényénél rémséges meséket mondtak róluk. Hogy csodák esnek ott az erdők mélyén, ahonnan ösmertelen, sem emberi, sem állati hangok törnek néha elő, s amelyeket zürzavaros lárma és kiáltás ver föl, mintha vadat vagy embert üznének a szellemek. A vizek mélyéről fölhangzott az elsüllyedt városok harangjainak a kongása. Barátságatlan, kietlen volt ez a vidék, földje, hol kiszáradt, hol mocsaras, nyugtalan és veszedelmes rajta az élet. Jöttek a tatárok, rajtaütöttek a békés lakosokra, s kifosztották őket. A saporogiai kozákok is sűrűn elfáradtak hozzájuk, hogy a szép hódfarkakat, s a finom halakat elszedjék tőlük. Mégis mindig akadtak új települők, akiket oda-csalogatott a busásan kamatozó, szűz föld. Apró telepek, majorságok keletkeztek itt is, ott is, igazi élet azonban csak akkor keletkezett,

mikor a Wisniowieckiek uralma alá jutott ez a föld.

Már Mihály herceg szemet vetett a kihalatlanul heverő óriás területre, mikor Mohilán hercegekisasszonyt nőül vette. A menyecske hű társa lón munkájában. Mindenekelőtt lakosokat csalogattak az elhagyott telepekre, s harmincz évig oltalmat biztosított nekik. Kolostorokat építetett, s hercegi jogait kiterjesztette azokra is, akik eddig a saját uraik voltak, de szívesen mondtak le függetlenségükről, cserébe a herceg védelméért, amire ugyancsak szükségük volt. Jeremiás herceg tette aztán igazán virágzóvá ezt a vidéket. Hatalma is megnövekedett így, s Tsechrintől kezdve Konotopigé és Romnyigé volt az ur. Volt ugyan másfelé is sok birtoka, lenn a sandomiri, a volhyniai, kiewi és ruthén vajdaságokban, de a putyoloi gyvőtes birtokainak gyöngye mégis csak ez a hajdanta pusztai vidék maradt, amelybe már nem csaptak be a tatárhordák, sem a kozákok. A vad rablóhajlandóság, nép pedig, amely eddig erőszakosan, támadásokkal szerezte meg a szükségleteit, a fegyelem jármába hajtotta fejét s mint valami lánczavart harapós kutya, kénytelen-kelletlen házórdzónak állott. Így általános lett a jólét, utakat építettek, töltsékekkel zabolták a vad folyamokat s ott, ahol előbb nádas zizegett és farkasok üvöltöttek, most kattogott a malomkerék. A mindenfelé szétszórt szőlőmalmokat nem is számítva, több mint négyszáz hatalmas kereket forgatott a víz, amely mind gabonát őrlött. Negyvenezer adófizető lélek hordta a herceg kincstárába a pénzt, az erdőkben sűrűn állottak a méhkasok s szaporodott a faluk száma. A pusztákon karamba zárták a vad lovakat s mellettük legelésztek a már megszeliődött nyájak. A rónák végtelen egyhangúságát jólesően szakkították meg a füstölő kémények, a lengvel és orosz templomok arany kupolái, szóval a sivar pusztából lakott, művelt föld lett.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Bejelentés a Társas

Társaság jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Értéktáza.

Budapest, június 4.

Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Államvasut	—
Rimamurányi	509 50

Magyar j'z'log	472 —
Salgótarján	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, június 4.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.93
Tengeri	5.16
Rozs okt	6.53
Zab ápr.	6.
Káposzta, repce, rug.	96

Hivatalos arányok

a budapesti áru- és értéktáza 1902. június 4-én

Magyar aranyjárdék 4%	120.75
Magyar koronajárdék	97.90
Magyar vasúti kölesön aranyban 4.7%	120 —
Magyar vasúti kölesön ezüstben 2 1/2%	100 —
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	119.80
Magyar földteremtésügyi kötvény 4%	98 —
Italszerési jog megváltási kötvény	100 —
Horvát-szlávönföldteremtési kötvény	87.50
Magyar nyelvény-horvát-helyes	201.—
Tiszszabályozás szeredi sorsjegyek kölesön	162.75
Osztrák járadék papírban	101.30
Osztrák járadék ezüstben	101.30
Osztrák járadék aranyban	120.50
Osztrák korona járadék	99.70
Osztrák államsorsjegyek	153.—
Osztrák magyar bank részvény	16 —
Magyar hitelbank részvény	707.50
Osztrák hitelintézet részvény	692 —
Párisi vista	95.27
10 frankos arany (Napoleon I.)	10.07
Németbirodalmi márka	117.25
London vista	240.32
20 márkás arany	23.46

A szerkesztést felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ajánlkozás.

Egy vinczellér-iskolai 2 éves tanfolyamot végzett egyén ajánlkozik

zöld ojtvány

készítésére, melyet már több év óta gyakorolt.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

STROHMAYER PÁL

áruháza,

Nagyvárad, Szt. László-tér 1., kishídfő.

A volt Kunz József és Társa cég helyiségében.

Bejárat a Gazdasági bank alatt nem a sarkon.

Elsőrendű vászon és fehérnemű üzlet.

Valódi rumburgi vásznak gyári raktára.

Férfi és női fehérnemű vállalat.

Menyasszonyi kelengyék

200 koronától 100.000 koronáig.

Teljesen ujonnan berendezett nagy szőnyegosztály.

Mindennemű futó és pamlag szőnyegek, ágy és asztal terítők, szövet és csipke függönyök stb. a legújabb divat szerint minden igénynek megfelelő minőségekben, a legolcsóbb árak mellett.

Paplan és matrác vállalat.

Szolid szabott árak, pontos kiszolgálás.

Értesítés!

Vonatkozással eddigi hirdetésemre tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a jelzett

olcsóbb eladás

már csak e hó 11-ig tart.

Kitünő tisztelettel

Flegman Ármin,

Nagyvárad, Bémer-tér.

==== Lapunk kiadóhivatala utján megrendelhető csekély havi részletfizetés mellett. ====

==== Franklin Társulat kiadása ====

MAGYAR REMEKIRÓK

==== A magyar irodalom főbb művei. ====

Csakis a Franklin-féle MAGYAR REMEKIROK gyűjteményében található a magyar klasszikusok összességét, mivel Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor Gergely, Garai János, Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vörösmarty Mihály, Vajda János műveinek kiadási joga a Franklin Társulat kizárólagos tulajdonát képezi és azokat más kiadó ki nem nyomathatja.

Minden remekíró munkáit egy kiváló magyar író látja el bevezető méltatással és életrajzzal.

KEDVEZMÉNY A MAGYAR REMEKIRÓK MEGRENDELŐINEK.

Shakspere, Petőfi, Arany, Vörösmarty stb. fordításában s mint ilyen, méltó kiegészítője a Magyar Remekírók-nak

Shakspere összes színműveinek új 6 kötetes kiadását, melynek bolti ára, a Magyar Remekírók-éval azonos díszes kötésben, 30 korona, a Magyar Remekírók megrendelői 20 koronáért kapják. Ez az egyedüli teljes magyar

A Magyar Remekírók első 5 kötete (I. sor.) már megjelent; fél évenként jelenik meg egy-egy ötkötetes sorozat.

A Magyar Remekírók 3 koronás (Shakspere színművel együtt 4 koronás) havi részletfizetés mellett rendelhető meg e Rendelő-lap utján, mely kivágandó és megfelelően kitöltve beküldendő a „TISZÁNTUL” kiadóhivatalához.

A magyar nemzeti irodalom kincsesházát képezi a Magyar Remekírók 55 kötete, melyben benn van az összes magyar klasszikusok minden maradandó alkotása. — A magyar klasszikusoknak ez első és egyöntetű összkiadásának ára 55 kötetben, díszes vászonkötésben **220 korona.**

Ezekon kívül benn lesznek a MAGYAR REMEKIROK könyvtárában: Balassa Bálint, Berzsenyi Dániel, Csiky Gergely, Csokonai Vitéz Mihály, Deák Ferencz, Eötvös József br., Fazekas Mihály, Gyöngyössi István, Gvadányi József, Kármán József, Kazinczy F., Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kölcsey Ferencz, Kossuth Lajos, Madách Imre, Mikes Kelemen, Pázmány Péter, Petőfi Sándor, Reviczky Gyula, Széchenyi István gr., Teleki László gr., Zrinyi Miklós, Népies Lyra, Népballadák, Kuruczoköltészet.

RENDELŐ-LAP.

A „TISZÁNTUL” kiadóhivatala utján ezennel megrendelem a **Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytárs.-tól Budapest, VIII., Üllői-ut 18.**

- a) A «Magyar Remekírók» 55 kötetben 220 kor.-ért, fizetendő sorozatonként 20 korona utánvétellel.
b) A «Magyar Remekírók» és Shakspere műveit 240 koronáért, fizetendő sorozatonként 20 korona utánvétellel.
c) A «Magyar Remekírók» és Shakspere műveit 240 koronáért, fizetendő 4 koronás havi részletekben.
d) A «Magyar Remekírók» Shakspere nélkül 220 koronáért, fizetendő 3 koronás havi részletekben.

A gyűjtemény első sorozata megjelent, fél évenként jelenik meg egy-egy 5 kötetes sorozat.

A részletek az első szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én *Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztáránál Budapesten* fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítve nincs. A részletek he nem tartása esetén a folyatónlagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárat s le nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll, a portóköltéség hozzászámítása mellett, postai megbízással beszedni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű vételára esedékessé válik. *A vételár első részlete az első szállításkor utánvétetik.*

Lakás és kelet:

Név és állás:

Olvasható aláírást kérünk.